PATVIRTINTA
VšĮ Telšių RPMC
Direktorės
Ritos Leščiauskienė
2023 m. spalio mėn. 11 d.
įsakymu Nr. V-77

VšĮ TELŠIŲ REGIONINIS PROFESINIO MOKYMO CENTRAS KRIZIŲ VALDYMO VšĮ TELŠIŲ RPMC TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Krizių valdymo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis Rekomendacijomis dėl krizių valdymo mokyklose (LR ŠMM 2018-03-08, įsak. Nr. V-229).
2. Tvarkos aprašas reglamentuoja krizių valdymą VšĮ Telšių regioniniame profesinio mokymo centre (toliau-Centre), Centro krizių valdymo komandos (toliau- Komandos) sudarymą, darbo organizavimą, narių funkcijas ir bendradarbiavimą su Centro vaiko gerovės komisija (toliau-VGK). Telšių miesto psichologine-pedagogine tarnyba (toliau – PPT) krizių valdymo Centre metu.
2. Krizių valdymo tikslas:
2.1. Užtikrinti, kad krizės įveikimo metu ugdymo procesas Centre vyktų įprasta tvarka arba kuo greičiau prie jos grįžtų;
2.2. Užtikrinti krizės paveiktiems bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą.
3. Krizių Centre koordinatoriai, organizatoriai ir vykdytojai yra Centro krizių valdymo komanda VGK, PPT, kitos švietimo ir sveikatos sistemos įstaigos.
4. Šiame Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:
4.1. **Krizinė situacija** – situacija, kurią lydi didelis nerimas, įtampa, grėsmė, nesaugumas, pavojus, pasimetimas ir kt;
4.2. **Krizė Centre** – netikėtas ir/ar pavojingas įvykis, sutrikdantis įprastą bendruomenės ar atskirų jos narių veiklą, emociškai sukrečiantis visą ar didesnę progimnazijos bendruomenės dalį (pvz.: mokinio ar bendruomenės nario savižudybė, kita komplikuota netektis: bendruomenės nario mirtis dėl nelaimingo atsitikimo ar ligos, nelaimingas atsitikimas, susijęs su mirties grėsme mokykloje, susišaudymas mokykloje, gaisras mokykloje, įkaitų paėmimas, bendruomenės nario dingimas ir kt.);
4.3. **Krizės valdymas Centre** – veiksmai, kuriuos atlieka Centro administracija, VGK, PPT siekdamas įveikti krizės sukeltas problemas ir teikti bendruomenei veiksmingą pagalbą. Krizių valdymas apima pagalbos organizavimą, Centro bendruomenės (įskaitant tėvus) bei kitų institucijų informavimą, bendravimą su žiniasklaida, pasirūpinimą įstaigos bendruomenės narių saugumu ir pan.;
4.4. **Krizių valdymo Centre komanda** – nuolat veikianti krizių valdymą vykdanti komanda, kurią sudaro administracijos, švietimo pagalbos specialistų, mokytojų atstovai, turintys krizės valdymui būtinų gebėjimų;
4.5. **Savižudybės grėsmė** – situacija, kai yra identifikuojamas asmuo, turintis ketinimų nusižudyti;
4.6. **Savižudybės krizės prevencija** – veiksmai, kuriuos atlieka ugdymo įstaigos administracija, socialinis pedagogas, pasitelkdamas kitus narius ir kitų institucijų specialistus siekiant suteikti reikiamą pagalbą ir užkirsti kelią asmens savižudybei.

III. KRIZIŲ VALDYMO CENTRE ORGANIZAVIMAS

5. Krizių valdymą Centre vykdo nuolat veikianti Krizių valdymo komanda (toliau-Komanda). Komandą sudaro 7 nariai: direktorius ar jo pavaduotojas, pedagogai, socialiniai pedagogai, visuomenės sveikatos priežiūros specialistai, turintys krizės valdymui reikalingų asmeninių savybių ir kompetencijų (komunikacijos, bendradarbiavimo, komandinio darbo, konfliktų sprendimo, savižudybės ir savižalos rizikos atpažinimo įgūdžių). Komanda

bendradarbiauja ir veikia su ugdymo įstaigos VGK. Komandos sudėtį nustato ir tvirtina Centro direktorius įsakymu;

6. Komandos paskirtis – pasirengti konstruktyviai reaguoti į krizę, o įvykus krizei- koordinuotai ir veiksmingai organizuoti krizės pasekmių įveikimą, užtikrinant krizės paveikties Centro bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą.

7. VKG ir Komanda nustato komandos darbo organizavimo tvarką, pasiskirsto funkcijomis. Komandai vadovauja Centro direktorius, jam negalint atlikti savo funkcijų, jo pavaduotojas. Išrenkami atsakingi nariai:

už psichologinės pagalbos organizavimą ir / ar teikimą,

už komunikaciją,

už saugumą,

už pirmosios medicininės pagalbos organizavimą.

8. Komanda krizės valdyme atlieka šias funkcijas:

8.1. Kartu su VKG parengia preliminarų krizės valdymo veiksmų planą, kuriame numato valdymo veiksmus (toliau- Krizės valdymo veiksmų planas, 1 priedas).

8.2. Įvykus krizei kartu su VKG, konsultuojantis su PPT, peržiūri preliminarų krizės valdymo veiksmų planą pritaikant jį esamai krizės situacijai ir iškviečia psichologinės pagalbos teikėją (-us)- PPT, reguliariai aptaria esamą krizės situaciją ir tolesnius krizės valdymo veiksmus. Pasikeitus aplinkybėms priima sprendimą:

8.2.1. Koreguoti krizės valdymo veiksmų planą.

8.2.2. Sustabdyti krizės valdymo veiksmus. Sustabdžius krizės valdymo veiksmus aptaria krizės valdymo eigą ir numato postvencinius veiksmus.

9. Centro komandos narių funkcijos:

9.1. **Komandos vadovas:**

9.1.1. vadovauja Komandos darbui;

9.1.2. užtikrina, kad, nesant kurio nors Komandos nario, jo funkcijoms krizės valdyme atlikti būtų paskirtas kitas Centro darbuotojas;

9.1.3. užtikrina, kad Komandos nariams dalyvaujant krizės valdymo veikloje būtų paskirti asmenys jų tiesioginiam darbui dirbti;

9.1.4. rūpinasi, kad Komandos nariai ir kiti Centro darbuotojai, paskirti jų funkcijoms krizės valdyme atlikti, įgytų krizės valdymo kompetencijų ir pagal poreikį tobulintų kvalifikaciją šioje srityje;

9.1.5. inicijuoja Komandos posėdžius krizės valdymo klausimams svarstyti. Komandos posėdžiai krizės valdymo organizaciniams klausimams (Komandos narių funkcijoms krizės valdyme pasiskirstyti, preliminariam krizės valdymo veiksmų planui sudaryti, planuoti dalyvauti kvalifikacijos tobulinimo renginiuose, pasidalinti patirtimi ir kita) aptarti organizuojami pagal poreikį arba kartą per metus.

9.1.6. įvykus krizei, nedelsiant informuoja, PPT, prireikus – kitas institucijas (savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyrių ar kitas);

9.1.7. įvykus krizei, susisiekia su nukentėjusio asmens artimaisiais ir (ar) policija, patikslina krizės faktus, aptaria su asmens artimaisiais, kokia informacija apie krizę bus pateikta Centro bendruomenei (Centro administracijai, mokytojams, mokiniams, mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams);

9.1.8. krizės metu nedelsiant sušaukia ir informuoja apie krizę Komandą;

9.1.9. informuoja Centro administraciją ir mokytojus apie krizės valdymo organizavimo veiksmus ir pateikia informaciją apie krizę Centro darbuotojams, užtikrina, kad mokytojai nedelsiant (ne vėliau kaip kitą ugdymo dieną) vienu metu, mokinių grupėms (klasėse) praneštų informaciją apie krizę. Esant poreikiui, pateikia informaciją žiniasklaidai;

9.1.10. mokinio ir (ar) Centro darbuotojo mirties atveju pasirūpina, kad jo asmens duomenys būtų pašalinami iš žurnalų, sąrašų, kompiuterių ir kita; mirusiojo daiktus perduoda artimiesiems.

10.2. **Narys, atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą:**

10.2.1. įvykus krizei, kartu su VGK vertina situaciją Centre (labiausiai krizės paveiktus Centro bendruomenės narius, bendrą Centro bendruomenės mikroklimatą, psichologinės pagalbos teikimo poreikį) ir Centro vidinius resursus, reikalingus psichologinei pagalbai teikti;

10.2.2. Organizuoja psichologinės pagalbos Centro bendruomenei teikimo priemones (teikėjus, patalpas, laiką);
10.2.3. Labiausiai krizės paveiktiems Centro bendruomenės nariams siūlo psichologinę pagalbą ir (ar) teikia informaciją apie psichologinės pagalbos teikėją (-us) ir (ar) teikia psichologinę pagalbą Centro bendruomenės nariams (rengia pokalbius su Centro bendruomenės nariais, konsultuoja Centro bendruomenės narius individualiai ar grupėmis);
10.3. **Narys, atsakingas už komunikaciją:**
10.3.1. Reguliariai atnaujina Komandos narių ir psichologinės pagalbos teikėjo (-ų) kontaktus ir užtikrina jų prieinamumą Komandos nariams ir Centro bendruomenei;
10.3.2. Bendradarbiaudamas su VGK, psichologinės pagalbos teikėju (-ais)- PPT ir Komandos vadovu, parengia informacijos apie krizę tekstą, kuris bus skirtas Centro bendruomenei, prireikus ir žiniasklaidai, bei pateikia šią informaciją Centro komandos vadovui;
10.3.3. Konsultuoja Komandos vadovą, mokytojus, kaip informuoti apie krizę mokinius ir žiniasklaidą;
10.3.4. Paruošia informaciją apie krizę ir praneša mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams);
10.3.5. Vertina bendravimo su žiniasklaida efektyvumą;
10.4. **Narys, atsakingas už saugumo priemonių organizavimą:**
10.4.1. Esant krizei, susijusiai su realia ar suvokiama grėsme Centro bendruomenės narių civiliniam saugumui, nedelsiant imasi priemonių, užtikrinančių Centro bendruomenės narių saugumą, ir informuoja Komandos vadovą ar jo pavaduotoją, prireikus iškviečia policiją ir (ar) priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą (bendrosios pagalbos telefonu 112);
10.4.2. Po krizės vertina saugumo priemonių efektyvumą;
10.5. **Narys, atsakingas už pirmosios medicininės pagalbos organizavimą:**
10.5.1. Esant realiai ar suvokiamai grėsmei Centro bendruomenės narių sveikatai ir (ar) gyvybei, nedelsiant nustato sužeistus Centro bendruomenės narius, inicijuoja pirmosios medicininės pagalbos teikimą ir informuoja Komandos vadovą ar jo pavaduotoją, prireikus iškviečia greitąją medicinos pagalbą (bendrosios pagalbos telefonu 112);
10.5.2. Rūpinasi, kad krizės atveju būtų priemonių, reikalingų pirmajai medicininei pagalbai suteikti;
10.5.3. Numato vietą (-as) Centre, kur galėtų būti teikiama pirmoji medicininė pagalba;
10.5.4. Po krizės vertina pirmosios pagalbos organizavimo efektyvumą.
11. Sudaroma sutartis su Telšių miesto psichologine-pedagogine tarnyba (PPT) dėl Komandos konsultavimo dėl krizės valdymo veiksmų ir psichologinės pagalbos teikimo krizės metu. Apie psichologinės pagalbos teikėją (-us)., informuojama Komanda.

IV. SAVIŽUDYBĖS KRIZĖS PREVENCIJA

12. Bet kuris Centro darbuotojas, sužinojęs apie mokinio ar kito bendruomenės nario ketinimą nusižudyti ar mintis apie savižudybę, informuoja Centro socialinį pedagogą.
13. Komandos vadovas įvertina situaciją ir organizuoja tolesnę pagalbą, veiksmus suderindamas su VGK pirmininku, PPT. Kai mokinys ketina nusižudyti, nedelsiant informuojami jo tėvai/globėjai ir tolesnis pagalbos teikimas derinamas su jais, o prireikus su Telšių rajono savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyriumi vaiko saugumui užtikrinti. Apie pagalbos teikimą kiekvienu savižudybės grėsmės atveju yra pildomas pagalbos teikimo eigos lapas (2 priedas).
14. Tęstinę pagalbą esant savižudybės krizei teikia psichikos sveikatos specialistai.
16. Apie kitų įstaigos bendruomenės narių informavimą po mokinio savižudybės krizės ir jų įtraukimą į pagalbos procesą sprendžia Komanda kartu su mokiniu ir jo tėvais/globėjais.
15. Mokinio tėvams/globėjams atsisakius pagalbos mokiniui, esančiam savižudybės krizėje, Komanda apie tokį atvejį informuoja Savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyrių.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Visi pagalbą įvykus krizei Centre- netikėtam ir / ar pavojingam įvykiui, sutrikdančiam įprastą Centro bendruomenės ar atskirų jos narių veiklą, emociškai sukrečiančiam visą ar didesnę Centro

bendruomenės dalį- teikę specialistai laikosi konfidencialumo, gauna ir teikia informacijos tiek, kiek būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas ir nepažeidžiant vaiko teisių ir teisėtų interesų.

PARENGĖ
Neformaliojo švietimo organizatorė

Rimantė Zabitė

1 priedas

VŠĮ TELŠIŲ REGIONINIO PROFESINIO MOKYMO CENTRO KRIZĖS VALDYMO VEIKSMŲ PLANAS

1. Centro bendruomenės narys, gavęs informaciją apie krizę Centre, nedelsdamas informuoja Komandos vadovą, jam nesant, jo pavaduotoją

Rita Leščiauskienė, telef. Nr. +37068659827

Lina Vičkačkienė, telef. Nr. +37066618850

3.Komandos vadovas nedelsdamas sušaukia Komandos ir VGK posėdį.

Komandos narių vardai, pavardės, telefono Nr., funkcijos krizės valdymo metu:

1. Inga Šimanskė, telef. Nr. +37061126106 – organizuoja ir (ar) teikia psichologinę pagalbą.
2. Daiva Lukšienė, telef. Nr. +37061598279 – organizuoja ir (ar) teikia psichologinę pagalbą.
3. Jadvyga Ingotienė, telef. Nr. +37062075369 – organizuoja ir (ar) teikia psichologinę pagalbą.
4. Rimantė Zabitė, telef. Nr. +37061061413 – nuolat atnaujina būtinus kontaktus, parengia informacijos apie krizę tekstą, konsultuoja mokytojus kaip pateikti informaciją mokiniams.
5. Vitalija Mikutytė, telef. Nr. +37060458147 – imasi priemonių užtikrinti bendruomenės narių saugumą, prireikus iškviečia reikiamas tarnybas.
6. Agelija Burškytė, telef. Nr. +37060218358 – inicijuoja pirmosios medicininės pagalbos teikimą, esant būtinybei iškviečia greitąją medicinos pagalbą.
7. Dalia Sarakauskienė, telef. Nr. +37067937989 – inicijuoja pirmosios medicininės pagalbos teikimą, esant būtinybei iškviečia greitąją medicinos pagalbą.
8. Neda Rimkuvienė, telef. Nr. +37062014800 – imasi priemonių, užtikrinančių bendruomenės narių saugumą, prireikus iškviečia reikalingas tarnybas .

4. Komandos vadovas informuoja apie krizę Centro savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją (dalininkų susirinkimą).

Įstaigos pavadinimas.....

Kontaktinio asmens vardas, pavardė, telefono Nr., el. paštas: .....

5. Komanda kartu su VGK posėdžio metu aptaria šiuos klausimus (priklausomai nuo konkrečios krizės situacijos posėdžio darbotvarkė gali būti papildyta įtraukiant kitus aktualius klausimus arba sutrumpinta, jei kai kurie klausimai neaktualūs konkrečios krizės situacijoje).

5.1. Įvertina krizės paveiktų asmenų grupes (kurie Centro bendruomenės nariai gali būti labiausiai paveikti);

Labiausiai krizės paveiktos asmenų grupės:.....

.....

5.2. Įvertina turimus psichologinės pagalbos Centre resursus, jei jų nepakanka, kreipiamasi į PPT ir informuoja Centro savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją (ŠMM, dalininkų susirinkimą).

Psichologinės pagalbos teikėjo (-ų) vardas, pavardė, telefono Nr., el. paštas: .....

5.3. Sutaria, kokia informacija apie krizę ir jos valdymo veiksmus bus pateikiama atskiroms Centro bendruomenės grupėms (mokiniams, tėvams (globėjams, rūpintojams), Centro darbuotojams, žiniasklaidai). Taip pat sutaria, kas, kada ir kokia forma pateiks parengtą informacinį tekstą;

5.4. Esant būtinybei sprendžia apie papildomų civilinės saugos ir (ar) greitosios medicinos pagalbos priemonių reikalingumą (policijos ir (ar) priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos, greitosios medicinos pagalbos iškvietimą (bendrosios pagalbos telefonu 112);

5.5. Svarsto būtinybę informuoti apie krizę kitas įstaigas ar institucijas (pvz., Vaiko teisių apsaugos skyrių, kitas mokyklas, kurias gali paveikti krizė ar kt.) ir bendradarbiauti su jomis organizuojant ar vykdant krizės valdymo veiksmus;

5.6. Mirties atveju aptaria dalyvavimą laidotuvėse (visi mokyklos bendruomenės nariai turi būti informuoti apie laidotuvių laiką ir vietą; laidotuvėse dalyvauja tik norintys mokyklos bendruomenės nariai);
5.7. Atsižvelgus į konkrečios krizės aplinkybes ir remiantis posėdžio metu priimtais sprendimais kartu su VGK, reikalui esant ir konsultuojantis su ŠMSM bei dalininkų susirinkimu ir psichologinės pagalbos teikėju (-ais)- PPT, tikslina preliminarų krizės valdymo veiksmų planą;
5.8. Numato kito Komandos posėdžio vietą ir laiką.
6. Apie krizę informuojama Centro bendruomenė.
7. Labiausiai nukentėjusiems asmenims teikiama psichologinė ir (ar) kita pagalba.
8. Pasirūpinama, kad visiems Centro bendruomenės nariams būtų prieinama informacija apie psichologinės pagalbos galimybes.
9. Mokinio ar kito bendruomenės nario mirties atveju pasirūpinama, kad jo vardas, pavardė būtų pašalinami iš žurnalų, sąrašų, kompiuterių, pasirūpinama mirusiojo daiktais.
10. Komanda reguliariai aptaria krizės valdymo veiksmų eigą, veiksmingumą, prireikus keičia, koreguoja krizės valdymo veiksmų planą.
